

विविधतेकरता परदेशी फंड्स

अरविंद परांजपे

आजकाल आपल्या खाण्यामध्ये महाराष्ट्रीय, पंजाबी, दक्षिणात्य अशा देशी पदार्थांबरोबर इटालियन पिझा आणि पास्ता, मेक्सिकन एन्चिलाडा आणि थाई करी अशा विदेशी खाद्यपदार्थांचाही समावेश केला जातोय. सर्वांनाच त्याची चव आवडते असे नाही पण नवीन पिढीला मात्र अशा 'एक्झॉटिक' पदार्थांशिवाय जेवण आळणी लागते. त्याच धर्तीवर आजकाल म्युच्युअल फंडाच्या पोर्टफोलिओत आता 'एक्झॉटिक' योजनांचा समावेश असावा असे अनेकांना वाटू लागले आहे.

अॅसेट अॅलोकेशन ही आपल्या गुंतवणुकीचे यश ठरवणारा सर्वात मोठा घटक आहे. म्हणजे तुम्ही कुठल्या अॅसेट क्लासमध्ये (म्हणजे इक्विटी, डेट, सोने इ.), किती प्रमाणात गुंतवणूक करून तुमचा पोर्टफोलिओ तयार केला आहे त्यावरून तुम्हाला मिळणारा परतावा (रिटर्न) आणि त्याची जोखीम निश्चित होते. पोर्टफोलिओला स्थिरता येण्याकरता विविधता (डायव्हर्सिफिकेशन) जरूरी असते. त्याकरता त्यातील योजनांच्या परताव्याचे नाते एकमेकांशी कमीत कमी निगडित असले पाहिजे. (जास्तीत जास्त निगेटिव्ह कोरिलेशन असले पाहिजे.) याकरता परदेशी गुंतवणूक तुमच्या मदतीला येऊ शकते.

भारतीय शेअरबाजारात (एनएसई + बीएसई) सुद्धा चांगल्या पैकी खोली आणि विविधता आहे. बँकिंग, आयटी, फार्मा अशा १५ पेक्षा अधिक क्षेत्रांमधील ५००० पेक्षा अधिक कंपन्यांची नोंद झाली आहे. आणि त्यात झोमॅटो सारख्या नवीन उद्योगांची भर पडतेच आहे. एकूण इक्विटी या अॅसेटप्रकारात लार्जकॅप, मल्टिकॅप अशा २४ उपप्रकारांचा समावेश असल्याने निवडीला भरपूर वाव आहे. यापलीकडे जाऊन परदेशी कंपन्यांचे शेअर्स हा एक वेगळा अॅसेट क्लास आता उपलब्ध आहे. परदेशातील शेअर्स घेणे वैयक्तिक पातळीवरसुद्धा आता फारसे कठिण नाही. पण त्यांची निवड करण्यासाठी आवश्यक असलेला अभ्यास, अनुभव आणि आवश्यक वेळ आपल्याकडे नसतो. त्याकरता परदेशात गुंतवणूक करणाऱ्या भारतीय म्युच्युअल फंडांच्या फंड ऑफ फंड्स (एफओएफ) योजना किंवा अॅक्टिव्ह फंड्स हे पर्याय आहेत आणि ते कमी खर्चात उपलब्ध झाले आहेत. विविधतेकरता त्यांचा समावेश आपण करू शकतो, परंतु जगातील सर्वच शेअर बाजार हे एकमेकांशी तसे निगडित झाले आहे हे लक्षात ठेवावे.

भारतीय शेअरबाजाराचे मार्केटकॅप जागतिक मार्केट कॅपच्या तुलनेत फक्त ३% असल्याने भारताबाहेर गुंतवणूक करण्याची मोठी संधी आहे. त्यामुळे अमेरिका व जगातील अन्य शेअरबाजारातल्या निवडक शेअर्समध्ये गुंतवणूक करायची संधी अशा योजनांमधून मिळू शकते. अमेरिकेतील नॅसडॅक एक्स्चेंजवरील नॅसडॅक १०० आणि न्युयॉर्क एक्स्चेंजवरचा एस अँड पी ५०० हे दोन निर्देशांक महत्त्वाचे आहेत. त्यांचे भारतीय शेअरबाजाराबरोबर २५% कोरिलेशन आहे जे कमी आहे. म्हणजेच परताव्याचे नाते फारसे दृढ नाही. अॅपल, कोकाकोला अशा अमेरिकेतील कंपन्या या सर्व जगाला पुरवठा करणाऱ्या आहेत त्यामुळे त्यांचे मार्केट कॅप प्रचंड आहे. जागतिक जीडीपीच्या २६% हिस्सा अमेरिकेचा आहे. त्यामुळे तेथील उत्तम शेअर्समध्ये गुंतवणूक करण्याने फायदा होऊ शकतो हे ३१ ऑक्टोबर २०२१ पर्यंतच्या १० वर्षांमधले तुलनात्मक (सीएजीआर) परतावे बघून लक्षात येईल.

	३वर्षे	५वर्षे	१०वर्षे
भारत - निपटी ५०	२०.८%	१६.८%	१४.१%
अमेरिका - एस अँड पी ५००	२२%	२१.८%	२१.३%
अमेरिका नॅसडॅक १००	३४%	३०.९%	२७.५%

नॅसडॅक १०० हा निर्देशांक मुख्यत्वे गुगल, फेसबुक अशा टेक कंपन्यांमध्ये गुंतवणूक करणारी योजना आहे.

भांडवली नफा कर

ज्या म्यु. फंड योजनेमध्ये ६५% पेक्षा अधिक भारतीय शेअर्स असतील त्या योजनेला इक्विटी योजनेचा १०% भांडवली नफा कराचा फायदा मिळतो. त्यामुळे या परदेशी योजनांना (इंडेक्सेशन नंतर) २०% भांडवली नफा कर लागू होतो.

विनीमय दराचा एनएव्हीवर परिणाम

गुंतवणुकदाराकडून या परदेशी योजनांची खरेदी रुपयात होते आणि नंतर म्युच्युअल फंडाकडून या रुपयांचे परदेशी चलनात रुपांतर करून परदेशी शेअर्स घेतले जातात. तसेच विक्रीच्या वेळी योजनेतले शेअर्स परकीय चलनात विकले जाऊन त्याचे परत भारतीय रुपयात रुपांतर करून गुंतवणुकदाराला रक्कम दिली जाते. म्हणजे अमेरिकन डॉलर च्या तुलनेत जर रुपया वधारला तर मूळ खरेदी केलेल्या डॉलर्सचे रुपयांमधील मूल्य कमी झाल्याने एनएव्ही कमी होते. या उलट अमेरिकन डॉलर च्या तुलनेत जर रुपया घसरला तर एनएव्ही वाढते. गेल्या १० वर्षांमध्ये डॉलरच्या तुलनेत रुपया दरवर्षी ५% नी घसरला आहे. म्हणजे फक्त विनीमय दरातील फरकाने एनएव्ही ५ % नी वाढली आहे.

नॅसडॅक १०० सारख्या निर्देशांकाची कामगिरी सध्या उत्तम असली तरी ती पुढेही तशीच राहिल याची खात्री नाही. त्यामुळे असे सुचवावेसे वाटते की भारतीय शेअरबाजारातल्या योजनांना प्राधान्य देऊन त्यात पुरेशी गुंतवणूक झाली की नंतर परदेशी योजनांचा विचार करावा.
